

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Міністрів юстиції України

Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України та Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

У межах реалізації зазначених вище норм законодавства України під час розгляду листа від № Голови правління громадської організації «» щодо ситуації, яка скалася в державній установі «» у зв'язку із переведенням до неї для подальшого відбування покарання засуджених жінок з державної установи «» (копія додається), виявлено відсутність нормативно-правового визначення вимог (характеристик) до мобільних телефонів та портативних комп'ютерів, які засуджені до обмеження волі мають право мати при собі.

Зокрема, у своєму листі звертає увагу не лише на нерегульованість вимог до мобільних телефонів, що дозволені для зберігання та використання засудженими до обмеження волі, а й на неправомірні, на його думку, дії адміністрації державної установи «»

» у зв'язку із нерегульованістю окресленого вище питання.

Так, відповідно до частини другої статті 59 Кримінально-виконавчого кодексу України засуджені до обмеження волі мають право, серед іншого, мати при собі портативні персональні комп'ютери та аксесуари до них, мобільні телефони та аксесуари до них, користуватися засобами мобільного зв'язку.

При цьому пунктом другим розділу XIV Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджених наказом Міністерством юстиції України від 28.08.2018 № 2823/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2018 р. за № 1010/32462 (далі – ПВР УВП), визначено, що телефонні розмови засуджених, які тримаються у виправних центрах, можуть здійснюватися за допомогою мобільних телефонів, які вони мають право зберігати при собі, зареєстрованих в черговій частині установи виконання покарань. Засуджений має право зберігати при собі лише один мобільний телефон та використовувати не більше двох ідентифікаційних телекомунікаційних карток операторів зв'язку (SIM-картка).

Водночас пунктом 4 розділу II ПВР УВП встановлено заборону засудженим на здійснення фото-, відеозйомки за допомогою відповідних технічних пристроїв, у тому числі планшетного комп'ютера.

До свого листа _____ долучає відповіді начальника державної установи « _____ », а також лист Департаменту з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України від _____ № _____, в якому зазначений Департамент надає роз'яснення Міжрегіональним управлінням з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України та установам виконання покарань щодо використання персональних мобільних телефонів засудженими до обмеження волі.

Звертаю увагу, що листом від _____ № _____ Міністерство юстиції України, серед іншого, поінформувало, що Департамент з питань виконання кримінальних покарань відповідно до Положення про Департамент з питань виконання кримінальних покарань, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 20.09.2023 № 3362/5, є міжрегіональним територіальним органом Міністерства юстиції з питань виконання кримінальних покарань.

Між тим відповідно до підпункту 32 пункту 4 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 р. № 228, визначено, що Міністерство юстиції України надає роз'яснення з питань, пов'язаних з діяльністю Мін'юсту, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства, а також стосовно актів, які ним видаються.

Відтак надання роз'яснень з питань застосування законодавства в певних окремих випадках, які законодавчо неврегульовані, одним міжрегіональним територіальним органом Міністерства юстиції з питань виконання кримінальних покарань іншим міжрегіональним управлінням з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції є сумнівною практикою, яка не є ефективною, що підтверджується інформацією з листа _____.

Ураховуючи наведене, відсутність нормативно-правового визначення вимог (характеристик) до мобільних телефонів та портативних комп'ютерів, які

засуджені до обмеження волі мають право мати при собі та користуватися, не відповідає принципу правової визначеності законодавства – складовому елементу верховенства права, закріпленого у статті 8 Конституції України, та має наслідком неоднакове трактування наявних законодавчих норм з цього питання адміністраціями виправних центрів.

У своєму Рішенні від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005 Конституційний Суд України зазначив, що елементами верховенства права є принципи рівності і справедливості, правової визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі.

Разом із тим, Конституційний Суд України у Рішенні від 27 лютого 2018 року № 1-р/2018 зауважив, що принцип правової визначеності вимагає від законодавця чіткості, зрозумілості, однозначності правових норм, їх передбачуваності (прогнозованості) для забезпечення стабільного правового становища людини.

Згідно з усталеною практикою Європейського суду поняття «якість закону» означає, що національне законодавство повинне бути доступним і передбачуваним, тобто визначати достатньо чіткі положення, аби дати людям адекватну вказівку щодо обставин і умов, за яких державні органи мають право вживати заходів, що вплинуть на права осіб (рішення у справах «Олександр Волков проти України», «С.С. та інші проти Болгарії» та ін.).

Ураховуючи наведене вище, з метою усунення виявленої прогалини в законодавстві та забезпечення додержання права засуджених до обмеження волі мати при собі мобільні телефони та портативні комп'ютери, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 3, 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

В И М А Г А Ю:

1. Розглянути подання та вжити заходів щодо нормативно-правового визначення вимог (характеристик) до мобільних телефонів та портативних комп'ютерів, які засуджені до обмеження волі мають право мати при собі.

2. Ініціювати проведення службового розслідування за фактами, викладеними у листі _____ та у разі виявлення порушень – вжити заходів дисциплінарного впливу.

3. Забезпечити здійснення Міністерством юстиції України дієвого контролю за додержанням прав людини і громадянина в діяльності установ виконання покарань та слідчих ізоляторів.

4. Про результати розгляду подання та вжиті заходи прошу повідомити мене у встановлений Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» строк.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Рубанова Катерина 2987069

